

**КОСІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ**

Кафедра	КІПДМ Дизайну	Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	1-й
Спеціальність	022 Дизайн	Вид дисципліни	нормативна
ОП	Дизайн одягу (взуття) Графічний дизайн	Семестри	1-2-й

ПЕРСПЕКТИВА

Семестр 1 (2020-2021 н.р.)

Семестр 2 (2020-2021 н.р.)

Викладач:

Білий Віктор Дмитрович

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри декоративного мистецтва ЛНАМ КІПДМ

Е-mail:

[@lnam.edu.ua](mailto: @lnam.edu.ua)

Заняття:

четвер, аудиторія №14

Консультації:

середа, аудиторія №14

Телефон:

+380

Поза аудиторними заняттями e-mail - є офіційним каналом комунікації з викладачем через електронні листи і виключно в робочі дні.

Умови листування: 1) в темі листа вказати назву дисципліни (наприклад, Перспектива або скорочено Персп.); 2) в текстовому полі листа вказати, хто звертається (анонімні листи не розглядаються); 3) файли називати наступним чином: **прізвище_ завдання**. Формат: текст — *doc, docx, pdf*, ілюстрації - *jpeg, pdf*. Роботи для рубіжного чи поточного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультавання у викладача відбуваються у визначені дні та години в стінах інституту. В умовах карантинних обмежень, можна пропонувати листування у Viber.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Вивчення дисципліни базується на знаннях, які одержали студенти після вивчення геометрії, стереометрії і тригонометрії в середній школі і дозволяє формувати подальшу проектну-творчу діяльність під час освоєння дисциплін: «Рисунок», «Спецрисунок», «Живопис», «Художнє проєктування».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою для вивчення нормативної навчальної дисципліни «Перспектива» є:

- курс лекцій (паперовий та електронний формат), де викладені основні теоретичні положення курсу з використанням наочної демонстрації алгоритмів графічних побудов.
- методичні вказівки для виконання графічних робіт студентами на практичних заняттях, де викладено основні теоретичні засади з кожної теми курсу та попередньо задані конкретні типові і особливі умови завдань для виконання графічних зображень;
- методичні вказівки для самостійної роботи студентів, які охоплюють всі теми курсу, де описані правила оформлення і алгоритми виконання ГР студентами за індивідуальним варіантом.

Дисципліна викладається українською мовою.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчально-інформаційні матеріали, у тому числі відкриті відео-лекції з деяких тем курсу, дані про програми і т. ін. можна переглянути у мережі Інтернет. Відповідні посилання на сайти (Link – код в HTML або PHP документі) надаються викладачем під час занять, або за бажанням студента після закінчення заняття чи в процесі електронного листування.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Креслярські інструменти: косинці (у формі прямокутного трикутника для побудови кутів при виконанні креслеників), лінійка (допускається рейсшина), циркулі. Матеріали: папір креслярський (формат А4, А3), прості олівці (В, НВ, Н). Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, планшет) і вихід до мережі Інтернет (в умовах карантинних обмежень).

Програмні засоби, які можна використовувати для виконання деяких завдань: КОМПАС-3D
Навчальна версія, НМК «Жива математика».

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Предмет навчального модуля «Перспектива» передбачає вивчення методів геометричного моделювання просторових форм предметів оточуючого світу, наближених до зорового сприйняття людини.

Мета модуля: формування у студентів професійної просторової уяви, конструктивно-геометричного мислення та образного сприйняття навколишнього світу, необхідного в практичній діяльності дизайнера. Засвоєння студентами професійних знань та вмінь зображувати об'єкти тривимірного простору на площині у відповідності з уявними скороченнями розмірів, контурів форми з їх власними та падаючими тіннями. Здатність студентів до аналізу і синтезу представлення просторових форм та їх відношень.

Завдання курсу: сформувати у студентів визначену систему знань, досягнення в повній або частковій мірі необхідних вмінь та навичок представлення просторових форм на площині.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- знати:** - сутність методу проєкцій та види проєкціювання;
- основні положення, поняття і терміни теорії перспективи;

- методи і способи побудови простих і комбінованих фігур у перспективі;
- прийоми і способи побудови дзеркальних відображень і тіней;
- способи перспективного аналізу рисунка та композиції.

вміти: - будувати фронтальну та кутову перспективу плоских геометричних фігур;

- виконувати перспективу тіл обертання та предметів комбінованої форми;
- будувати фронтальну та кутову перспективу об'єктів «способом архітекторів»;
- використовувати у побудовах спосіб опущеного (піднятого) плану та бічної стіни;
- зображувати перспективу способом прямокутних координат;
- будувати фронтальну та кутову перспективу інтер'єру;
- будувати перспективні відображення в дзеркалах та воді;
- проводити перспективний аналіз рисунка та композиції;
- застосовувати перспективні зображення в проєктуванні курсових та дипломних проєктів;
- застосовувати набуті знання при використанні прикладних комп'ютерних програм.

мати досвід: - використання способів прямої лінійної перспективи для графічного відтворення просторових об'єктів;

- виконання ескізу об'єкта від руки та кресленника за допомогою креслярських інструментів;
- роботи з інформаційно-проєктними засобами;
- володіння відповідною термінологією і користування довідковою літературою.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2020–2021 навчальний рік, навчальний модуль «Перспектива» вивчається протягом двох семестрів на 1-му курсі (денна форма навчання). Виділено всього: 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 62 години (лекції – 20, практичні заняття – 42), самостійна робота студентів – 58 годин.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних та практичних занять. Практичні заняття здійснюються у вигляді аудиторних графічних побудов різних об'єктів у відповідності до теми та безпосередньо в «Робочому зошиті». Самостійна робота студентів зорієнтована на закріплення лекційних тем, підготовку до практичних занять та виконання планових ГР (графічних робіт) за індивідуальним варіантом.

РОЗПОДІЛ ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

№ п/п	Назва розділів, тем лекцій	Кільк. годин	Анонс лекційного матеріалу
I семестр			
Модуль 1. Теорія перспективи. Основні способи та прийоми побудов.			
Змістовий модуль 1. Геометричні основи лінійної перспективи			
1	<u>Тема 1:</u> Вступ в теорію перспективи.	2	1.1 Вихідні передумови, матеріально-технічне забезпечення вивчення дисципліни; 1.2 Види перспектив; 1.3 Процес зорового сприйняття; 1.4 Історичний нарис розвитку перспективи як науки.
2	<u>Тема 2:</u> Загальні положення і основні елементи перспективного зображення	2	2.1 Сутність методу проєкцій; 2.2 Центральне проєкціювання; 2.3 Ортогональне проєкціювання; 2.4 Геометричний апарат центрального проєкціювання; 2.5 Зображення точок в перспективі.
3.	<u>Тема 3:</u> Перспектива прямих ліній та площин.	2	3.1 Положення прямих та площин в просторі; 3.2 Картинний слід прямої та площини.
4	<u>Тема 4:</u> Вимірювання в перспективі	2	4.1 Перспективні масштаби. 4.2 Ділення (множення) відрізка в перспективі. 4.3 Перспектива кола.
5	<u>Тема 5:</u> Композиція перспективи.	1	5.1 Вибір точки зору; 5.2 Кути зору; 5.3 Визначення оптимальної зорової відстані 5.4. Положення картинної площини; 5.5 Вибір положення лінії горизонту; 5.6 Композиція зображення на аркуші.
Змістовий модуль 2. Способи та прийоми побудови перспективних зображень.			
6	<u>Тема 6:</u> Спосіб «архітекторів».	1	6.1 Сутність способу архітекторів 6.2 Спосіб опущеного (піднятого) плану та бічної стіни; 6.3 Алгоритм побудови перспективного зображення схематизованої споруди способом «архітекторів» з однією та з двома точками збігу.
7	<u>Тема 7:</u> Радіальний спосіб (спосіб Дюрера). Спосіб прямокутних координат.	1	7.1 Сутність радіального способу побудови перспективного зображення споруди. 7.2 Алгоритм побудови зображення радіальним способом; 7.3 Алгоритм виконання перспективного зображення схематизованого об'єкта способом прямокутних координат.

8	<u>Тема 8:</u> Побудова перспективи окремих фрагментів.	1	8.1 Побудова перспективи аркади комбінацією способів; 8.2 Побудова перспективи ганку, утвореного п'ятьма східцями з двома парапетами; 8.3 Визначення зросту фігур людей у перспективі, які стоять в різних точках приміщення (на підлозі та на подіумі).
9	<u>Тема 9:</u> Побудова ширококутових перспектив.	-	9.1 Алгоритм побудови перспективного зображення об'єкта з горизонтальним кутом зору до 70°.
II семестр			
Модуль 2. Інтер'єр. Відображення. Тіні.			
Змістовий модуль 3. Перспектива інтер'єру. Дзеркальні відображення.			
10	<u>Тема 10:</u> Фронтальна перспектива інтер'єру.	2	10.1 Умови побудови фронтальної перспективи інтер'єру; 10.2 Способи побудови лінії перетину двох взаємно перпендикулярних циліндричних склепінь з горизонтальними твірними.
11	<u>Тема 11:</u> Кутова перспектива інтер'єру.	2	11.1 Умови побудови кутової перспективи інтер'єру;
12	<u>Тема 12:</u> Відображення в дзеркалах і воді.	1	12.1 Побудова відображень у вертикальних дзеркалах; 12.2 Визначення точки перетину горизонтально-проекціюючих (вертикальних) прямих з горизонтальним дзеркалом води.
Змістовий модуль 4. Тіні у перспективі.			
13	<u>Тема 13:</u> Тіні при сонячному (природному) освітленні.	1	13.1 Варіанти розташування джерела освітлення відносно глядача; 13.2 Визначення власних та падаючих тіней на прикладах різних геометричних тіл.
14	<u>Тема 14:</u> Тіні при штучному освітленні.	1	14.1 Умови побудови тіней в перспективі при штучному освітленні; 14.2 Тіні в інтер'єрі при штучному освітленні.
15	<u>Тема 15:</u> Лінійна перспектива в творах видатних митців.	1	15.1 Аналіз картин художників (реконструкція картини).

РОЗКЛАД КУРСУ

Тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
I семестр.						
Модуль 1 Теорія перспективи. Основні способи та прийоми побудов.						
Змістовий модуль 1. Геометричні основи лінійної перспективи						
1 тиж.	1	лекція	Вступ в теорію перспективи.	2		
2 тиж.	2	лекція	Загальні положення і основні елементи перспективного зображення	2	Видача завдання: ГР 1	
3-4 тиж.	3	лекція	Перспектива прямих ліній та площин.	2		

	3	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 9.	2	Видача завдання: ГР 2	Приноситься на заняття ГР1
5-6 тиж.	4	лекція	Вимірювання в перспективі	2		
	4	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 13-15.	2	Видача завдання: ГР 3	Приноситься на заняття ГР2
7 тиж.	5	лекція	Композиція перспективи.	1		
	5	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 17-20.	1	Модульна контрольна робота №1. Видача завдання: ГР 4	Приноситься на заняття ГР 3
Змістовий модуль 2. Способи та прийоми побудови перспективних зображень.						
8-9 тиж.	6	лекція	Спосіб «архітекторів».	1		
	6	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 22-24.	3	Видача завдання: ГР5	Приноситься на заняття ГР 4
10-11 тиж.	7	лекція	Радіальний спосіб (спосіб Дюрера). Спосіб прямокутних координат.	1		
	7	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 25-28.	3	Видача завдання: ГР6	Приноситься на заняття ГР 5
12-13 тиж.	8	лекція		1		
	8	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 29-31.	3	Видача завдання: ГР7-9	Приноситься на заняття ГР 6
14 тиж.	9	практичні	Побудова ширококутових перспектив.	2	Видача завдання: ГР10	Приноситься на заняття ГР 7-8
15 тиж.	-	-	-		Модульна контрольна №2	Приноситься на заняття ГР 9-10
<p style="text-align: center;">II семестр.</p> <p style="text-align: center;">Модуль 2. Інтер'єр. Відображення. Тіні.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3. Перспектива інтер'єру. Дзеркальні відображення.</p>						
1-3 тиж.	10	лекція	Фронтальна перспектива інтер'єру.	2		
	10	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 33-34.	4	Видача завдання: ГР 11-12	Приноситься на заняття ГР 11
4-5 тиж.	11	лекція	Кутова перспектива інтер'єру.	2		
	11	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 35-37.	2	Видача завдання: ГР 13	Приноситься на заняття ГР 12
6-8 тиж.	12	лекція	Відображення в дзеркалах і воді.	1		

	12	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 38-40.	5	Модульна контрольна робота №3 Видача завдання: ГР14	Приноситься на заняття ГР 13-14
Змістовий модуль 4. Тіні у перспективі.						
9-11 тиж.	13	лекція	Тіні при сонячному (природному) освітленні.	1		
	13	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 41-42.	5	Видача завдання: ГР15	
12-14 тиж.	14	лекція	Тіні при штучному освітленні.	1		
	14	практичні	Розв'язок аудиторних задач: робочий зошит с. 43-45.	5	Видача завдання: ГР16-17	Приноситься на заняття ГР 15
15-16 тиж.	15	лекція	Лінійна перспектива в творах видатних митців.	1	Видача завдання: ГР18	Приноситься на заняття ГР16-17
	15	практичні		3	Модульна контрольна №4.	Приноситься на заняття ГР18
Залік.						

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Початковий (вхідний): на початку I семестру визначається загальний рівень знань студента;

Поточний (за темами): опитування студентів за вивченими темами; оцінювання виконаних практичних завдань. Тематичне оцінювання аудиторної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні чи письмові відповіді з предмету. Поточний контроль за виконанням ГР здійснюється відповідно з графіком виконання завдання. За порушення графіку здачі планових завдань, знімається 1 бал за кожний тиждень відтермінування.

Періодичний (за змістовими модулями): модульні контрольні роботи. Модульний контроль проводиться у формі тестових завдань або вибіркових завдань за темами змістового модулю.

Підсумковий: підсумок одержаних балів студентами за кожний семестр. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів у I-му і II-му семестрі здійснюється у формі заліку, за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ГР та модульного контролю). Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

Умовою допуску студента до заліку є виконання усіх видів обов'язкових робіт та рейтинг не менше 60 балів за семестр.

Студенти, які набрали з навчальної роботи 60 балів і більше, одержують залікову оцінку відповідно до набраної кількості балів, переведених у національну оцінку та оцінку ECTS згідно з таблицею.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

I семестр

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	МКР1	T6	T7	T8	T9	МКР2	100
3	3	3	3	3	15	2	2	2	2	12	
-	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4		ГР5	ГР6	ГР7-9	ГР10		
-	5	5	5	5		5	5	15	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

II семестр

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T10	T11	T12	МКР3		T13	T14	T15	МКР4		100	
2	2	2	12		2	2	2	12			
ГР11-12		ГР13			ГР14	ГР15	ГР16				ГР17-18
8	16	8			8	8	16				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять з дисципліни «Перспектива» студенти зобов'язані дотримуватись загальноприйнятих норм і правил поведінки у ЗВО. Не допускаються дії, які порушують порядок і перешкоджають проведенню аудиторних занять (вільне пересування аудиторією, гучне спілкування, користування мобільним телефоном, тощо). Активна участь студента в обговоренні поточних питань стосовно тематики курсу буде відзначатись викладачем додатковими балами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ

Пропуски занять студентами без поважних причин, а також запізнення - не бажані. Пропуски студентом занять передбачає самостійне опрацювання матеріалів тем з обов'язковим персональним підтвердження їх освоєння у формі виконання завдань чи відповідей на ключові

питання викладача. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для суттєвого зниження оцінки. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Це стосується усіх форм навчальної діяльності: самостійне виконання виключно свого варіанту обов'язкових завдань, модульних контрольних, і т. ін. У випадку виконання іншого варіанту чи підміни умови завдання, студент не отримає жодного балу за завдання.

Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин через запровадження карантинних обмежень.

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в інституті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Google Meet проводяться лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Google Meet <https://meet.google.com/> проводяться практичні заняття, консультації, контроль самостійної роботи (див. додаток 1);

– в аудиторії (за розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування навчального закладу студентам денної форми навчання, надається можливість (за заявою, погодженою завідувачем кафедри) скласти залік (екзамен) дистанційно.

Додаток 1.

Можливі види навчальної діяльності

	Діяльність в аудиторії	Онлайн - діяльність
Попередня підготовка	Опитування. Програмований контроль	Ознайомлення або повторення означень, термінології, необхідної для освоєння теми.
Подача нової інформації	Ілюстрація основних положень поточної теми графічними засобами на дошці	Проведення лекційних занять
Практичні завдання	Рішення завдань, які передбачені для виконання під час практичних занять	Інтерактивні практичні завдання. Діалог, групове обговорення. Відповіді на запитання.
Консультації	Групові та індивідуальні консультації. Поточні консультації щодо виконання Графічних робіт.	Он-лайн консультації щодо виконання Графічних робіт.
Оцінка	Опитування. Контрольна робота.	Он-лайн опитування. Усні відповіді (запис). Письмова робота. Чат, форум, опитування аудіо-відео текстові повідомлення з коментарями.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Соловьёв С. А. Перспектива. М.: «Просвещение», 1981. – 144 с.
2. Соловьёв С. А., Буланже Г. В., Шульга А. К. Задачник по черчению и перспективе. - М.: «Просвещение», 1988. - 368 с.
3. Макарова М.Н. Перспектива: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по худож.-граф. спец. – М.: Просвещение, 1989. – 191 с.: ил.
4. Владимирский Г. А. Перспектива. М.: «Учпедгиз», 1952. – 122 с.
5. Короев Ю. И., Котов Ю. В., Орта Ю. Н. Сборник задач и заданий по начертательной геометрии. - М.: «Стройиздат», 2001. – 176 с.

Допоміжна.

1. Ратничин В. М. Перспектива. – К.: «Вища школа», 1982. – 228 с.
2. Лециус Е.П. Построение теней и перспективы ряда архитектурных форм. – М.: Архитектура-С, 2005. – 144 с.
3. Соболев Н.А. Общая теория изображений. – М.: «Архитектура-С», 2005. – 672 с.
4. Шмидт Р. Учение о перспективе. – М.: Стройиздат, 1983. – 120 с.
5. Непомнящий В. М., Смирнов Г. Б. Практическое применение перспективы в станковой живописи. - М.: «Просвещение», 1978. – 117 с.
6. Евтеев В. И., Зметный А. Я., Новиков И. В. Построение перспективного рисунка. - Л.: «Учпедгиз», 1963. – 199 с.
7. Соловьёв С.А., Буланже Г.В., Шульга А.К. Черчение и перспектива. М.: Высшая школа, 1988. - 319 с.
8. Рускевич Н. Л. Перспектива на наклонной плоскости. – К.: «Будівельник» 1968. – 68 с.
9. Барышников А.П. Перспектива. – М.: «Искусство», 1955. – 200 с.
10. Петерсон В. Е. Перспектива. - М.: «Искусство», 1970. – 184 с.
11. Яблонский А. Г. Линейная перспектива на плоскости. М.: «Просвещение», 1966. –264 с.
12. Раушенбах Б.В. Пространственные построения в древнерусской живописи. – М.: «Наука», 1975. – 184 с.
13. Раушенбах Б.В. Системы перспективы в изобразительном искусстве. Общая теория перспективы. – М.: «Наука», - 256 с.